

FORSIDEILLUSTRAJON

@heiaklubben / Marius Pålerud

REDAKSJON

Ansvarlig redaktør:

Ellen Beate Dyvi

Vitenskapelige redaktører:

Asbjørn Jokstad

Dipak Sapkota

Redaksjonssjef:

Kristin Aksnes

Redaksjonsråd/Editorial Board:

Linda Z. Arvidsson, Ellen Berggreen, Morten Enersen,

Jostein Grytten, Anne M. Gussgard, Gro Eirin Holde,

Tine M. Søland, Marit Øilo

Redaksjonskomité:

Malin Jonsson, Eli-Karin Bergheim, Odd Bjørn Lutnæs

ABONNEMENT

For ikke-medlemmer og andre abonnenter:

NOK 2 500,-

ANNONSER

Henv. markedsansvarlig Eirik Andreassen,

Tlf: 977 58 527

e-post: annonse@tannlegetidende.no

TELEFON OG ADRESSE

Christiania torv 5, 0158 Oslo

PB 2073, Vika, 0125 Oslo

Tlf: 22 54 74 00

E-post: tidende@tannlegeforeningen.no

www.tannlegetidende.no

UTGIVER

Den norske tannlegeforening

ISSN 0029-2303

Opplag: 6 600, 11 nummer per år

Parallellpublisering og trykk: Aksell AS

Grafisk design: Aksell AS

Fagpressens redaktørplakat ligger til grunn for utgivelsen. Alt som publiseres representerer forfatterens synspunkter. Disse samsvarer ikke nødvendigvis med redaksjonens eller Den norske tannlegeforenings offisielle synspunkter med mindre dette kommer særskilt til uttrykk.

PRESSENS
FAGLIGE UTVALG

TRYKT I
NORGE
NO - 1470

Fagpressen
OPPLAGSKONTROLLERT

Medieansvar
2014-2019

Tenk om

I innledningen til en vitenskapelig artikkel i denne utgaven av Tidende, om barn og omsorgspersoners erfaringer med tannbehandling utført under generell anestesi, heter det: Tannbehandling utført ved hjelp av generell anestesi oppleves som en trygg og forutsigbar behandling som bidrar til at nødvendig tannbehandling blir utført, og bidrar til å forebygge tannbehandlingsangst i et livsløpsperspektiv.

Dermed er mye sagt. Å evne å gjøre noe overfor personer som er redde, som bidrar til at de likevel utsetter seg for det de er redde for, når dette de er redde for anses nødvendig for dem – det må etter min mening være av aller største viktighet. Når de som er redde i tillegg er barn er det ekstra mye verdt, fordi det betyr at problemet adresseres og løses tidlig, så disse menneskene slipper mange år med redsel før det vanskelige tas tak i og forhåpentlig løses.

La oss løse ting, jo før jo heller. Kanskje mens det ennå er lite, eller i hvert fall mindre enn når det, som det ofte gjør, får vokst til noe stort. Jeg vet at dette er elementært, og at det jeg sier selvfølgelig heter. Og du verden hvor sant det er – jeg tør si i absolutt alle sammenhenger. Forebygging er alfa og omega.

I denne sammenhengen handler det om at god oral helse, sammen med mye annet, er grunnleggende for god generell helse og livskvalitet, og nødvendig for å kunne snakke, smile, lukte, smake, tygge, svelge – samt formidle følelser med selvtillit, uten smerte, ubehag og sykdom. Intet mindre. For å opprettholde god oral helse må nødvendig tannbehandling gjennomføres,

og pasienten må kunne samarbeide. Ikke alle barn og unge er i stand til dette. Det kan skyldes behandlingsumodenhet, behandlingsvegring eller angst. I slike tilfeller kan tannbehandling under generell anestesi være et alternativ, selv om det i forkant oppleves som en større påkjenning for både barn og omsorgspersoner enn det erfaringene i ettertid viser.

En tredel av alle henvisninger til spesialist i pedodonti skyldes behandlingsumodenhet og tannbehandlingsangst, heter det i artikkelen. Angstforebygging er følgelig vesentlig for å trygge barn og unge slik at de får gode erfaringer og oppsøker tannhelsetjenesten i et livsløpsperspektiv.

Vi er heldige her i landet, som kan ta tak i de små vesentlige tingene tidlig, og kanskje få til å snu noe som ellers ville utviklet seg til noe større og vanskeligere.

Jeg synes det er vanskelig å tenke på noe som helst for tiden, uten å tenke videre, på hvordan det ser ut andre steder i verden.

Tenk om man alle steder kunne ta tak i de små tingene, og gjøre dem bedre før de vokser seg store. Tenk om vi hadde gjort det. Og tenk om vi hadde fått det til. Jeg vet at jeg kan lyde både enkel og naiv. Og jeg sier det likevel: Tenk om vi hadde visst bedre, og handlet annerledes. Tenk om vi hadde sett alle faretegnene og tatt alle onder ved roten. Hvordan hadde verden sett ut da? Færre lidelser og mindre redsel for hva som skal skje, antagelig.

Og tenk om det ikke er for sent. Det er jo ikke for sent? Det er aldri for sent, optimistisk sett.

Foto: Kristin Adley Opdan

Ellen Beate Dyvi
Ansvarlig redaktør